

2022-10-20

Positionspapper Elförsörjning

Trä- och möbelindustrin drabbas hårt av höga elpriser. 84 procent av Trä- och Möbelföretagens medlemsföretag har sin huvudsakliga verksamhet placerad inom elområdena 3 och 4. Varsel och konkursansökningar sker regelbundet för var vecka som går. Situationen som den ser ut inför vintern kan komma att få mycket långtgående konsekvenser för hela samhällsekonomin.

Den tillträdande regeringen och samarbetspartiet har genom det så kallade Tidöavtalet aviserat ett högkostnadsskydd till drabbade hushåll och företag "så snart det är praktiskt möjligt" och med retroaktiv utbetalning. Syftet är att elkunder ska undantas för kostnader över en given nivå.

Våra företag är föregångare i klimatomställningen och inom den cirkulära ekonomin. De behöver stabil och planerbar tillgång till fossilfri energi för att kunna fortsätta vara innovativa och våga investera. Hinder för investeringar måste undanröjas i så väl befintlig och ny kraftproduktion. Sverige behöver satsa på alla fossilfria kraftslag. En fortsatt utbyggnad av vindkraften måste säkerställas. Nybyggnation av kärnkraft måste möjliggöras. Den befintliga vattenkraften måste värnas. Miljöprövningen för alla kraftslag och för elnätsutbyggnaden måste underlättas. Överföringskapaciteten i landet måste byggas ut.

Trä- och möbelföretagens hållning är att statliga stöd med marknadspåverkan principiellt är något som bör undvikas. Marknadsinterventioner är inte riskfria. De kan leda till icke avsedda bieffekter. Regleringar kan också i sin tur ge impulser till fler regleringar. Det kan leda till att elmarknaden på lång sikt får sämre funktionalitet. I rådande läge är det dock i det närmaste oundvikligt att interventioner kommer att införas. Det är också förstående i det dramatiska läge vi befinner oss i. För Sveriges del är riskerna för bieffekter relativt sett mindre än för de länder som har ett stort gasberoende. Som nation har vi därför ett egenintresse av att kunna ta del av den betydande prissänkning på el som regleringarna beräknas ge upphov till.

Likt under pandemin kan ekonomiska åtgärder av detta slag vara motiverat i syfte att mildra stora strukturella effekter med än större negativ påverkan för samhällsekonomin. Av den anledningen välkomnar Trä- och Möbelföretagen att företag och hushåll kompenseras för de skador som den förda ekonomiska politiken har åsamkat dem.

Trä- och Möbelföretagens hållning baseras på fem ställningstaganden. För det första tillhör Svenska Kraftnäts flaskhalsintäkter elkonsumenterna och inte staten. För det andra får inte kortsiktiga ekonomiskpolitiska åtgärder ta fokus från beslut om långsiktigt hållbara lösningar för Sveriges elförsörjning. För det tredje är en subvention ovan slag ett tveeggat svärd som riskerar att driva upp elanvändningen och därmed försvåra situationen ytterligare. För det fjärde måste åtgärder som syftar till att minska kostnader vara förutsägbara och tydligt utformade. För det femte bör stödet riktas mot dem som behöver det mest, till exempel företag och hushåll i elområde 3 och 4, i syfte att undvika för stor inflationspåverkan.